

Barcelona canvia la gestió del verd per augmentar fins a 383 hectàrees els espais de biodiversitat

- » Barcelona guanyarà 17 espais naturalitzats en espais verds existents, que representen 783.300 metres quadrats de nou espai bio, i 49.000 metres quadrats més en espais verds viaris
- » S'inicia una nova gestió del verd que afavoreix els processos ecològics, l'entrada espontània de flora i fauna, sense perdre la qualitat estètica i orientant-los al benefici social, de salut i de conservació de la biodiversitat
- » Mesures com abaixar la freqüència de la sega per afavorir el creixement de les herbàcies o augmentar el nombre d'escocells amb vegetació són algunes de les mesures previstes en aquest procés de naturalització
- » Es creen els refugis de biodiversitat, espais amb mesures específiques de conservació i preservació tant de la flora com de la fauna que hi viu. El Parc de la Ciutadella, les places de Sagrada Família i Gaudí i el Parc de Diagonal Mar incorporaran espais d'aquesta categoria

Barcelona inicia un canvi en la gestió del verd de la ciutat amb l'objectiu de guanyar fins a 383 hectàrees d'espais verds de biodiversitat, és a dir, espais amb una vegetació naturalitzada amb més diversitat de verd, més abundància i que afavoreix la biodiversitat i la fauna.

L'emergència sanitària derivada de la Covid-19 ha deixat un gran aprenentatge pel que fa al verd i la biodiversitat de la ciutat. D'una banda, ha posat de relleu la necessitat de la ciutadania de tenir contacte amb els espais verds i l'aire lliure per afavorir el benestar físic i emocional i en general la salut. D'altra banda, han estat setmanes d'un ús escàs dels espais verds que han fet sorgir una vegetació espontània mai vista als parcs i jardins de Barcelona.

Un cop s'han començat a recuperar els usos a l'espai públic, els equips de jardiners i jardineres municipals han caracteritzat l'expansió espontània del verd i la fauna:

- ✓ Més biomassa verda, prats de gespa amb més cobertura, aparició de més espècies de flors i més herbes en zones de paviment.
- ✓ Més continuïtat verda amb una cobertura uniforme als parcs i jardins i uns escocells amb una clara recuperació de vegetació.
- ✓ Més fauna en activitat. Més quantitat de nius als parcs i molta presència d'insectes pol·linitzadors que han aprofitat les plantes florides.

A banda, cal tenir en compte la funció del verd a les ciutats, que hi juga un paper clau per esmorteir la contaminació de la ciutat i la contribució que fa, a nivell global, en la lluita contra el canvi climàtic.

Des de fa anys l'Ajuntament de Barcelona treballa per un model de gestió del verd més natural i ecològic que afavoreix la naturalització dels espais verds, però ara es fa un salt per deixar enrere un model de gestió creat als anys 90 i convertir-lo en un model que aposta per la gestió ecològica i la naturalització.

La gestió ecològica dels espais verds té per objectiu l'ús sostenible dels recursos, la protecció del patrimoni natural i del medi ambient i per tant, de la salut, i s'aplica a tota la ciutat.

La naturalització consisteix en la transformació dels espais verds amb una gestió que afavoreix els processos ecològics, l'entrada espontània de flora i fauna, sense perdre la qualitat estètica i orientant-los al benefici social, de salut i de conservació de la biodiversitat. Aquesta s'aplicarà principalment en els espais verds urbans.

Aquests espais naturalitzats es canvien amb tres objectius:

- ✓ Beneficiar a la ciutadania: promoure la salut i el benestar i connexió amb la natura.
- ✓ Beneficiar l'ecosistema: més quantitat de verd i de millor qualitat, nous hàbitats, més diversitat florística, sòl més fèril.
- ✓ Beneficiar la fauna: més diversitat, més espais amb fauna, més insectes pol·linitzadors.

Mesures que afavoreixen la naturalització

Pel que fa als hàbitats:

- ✓ Afavorir mosaics de vegetació, és a dir, afavorir que la ciutat tingui diferents ambients als espais verds: herbassars, grups arbustius, etc.
- ✓ Millorar el sòl i la cobertura.
- ✓ Augmentar la connectivitat dels espais verds.
- ✓ Transformar les basses perquè hi puguin viure fauna aquàtica.

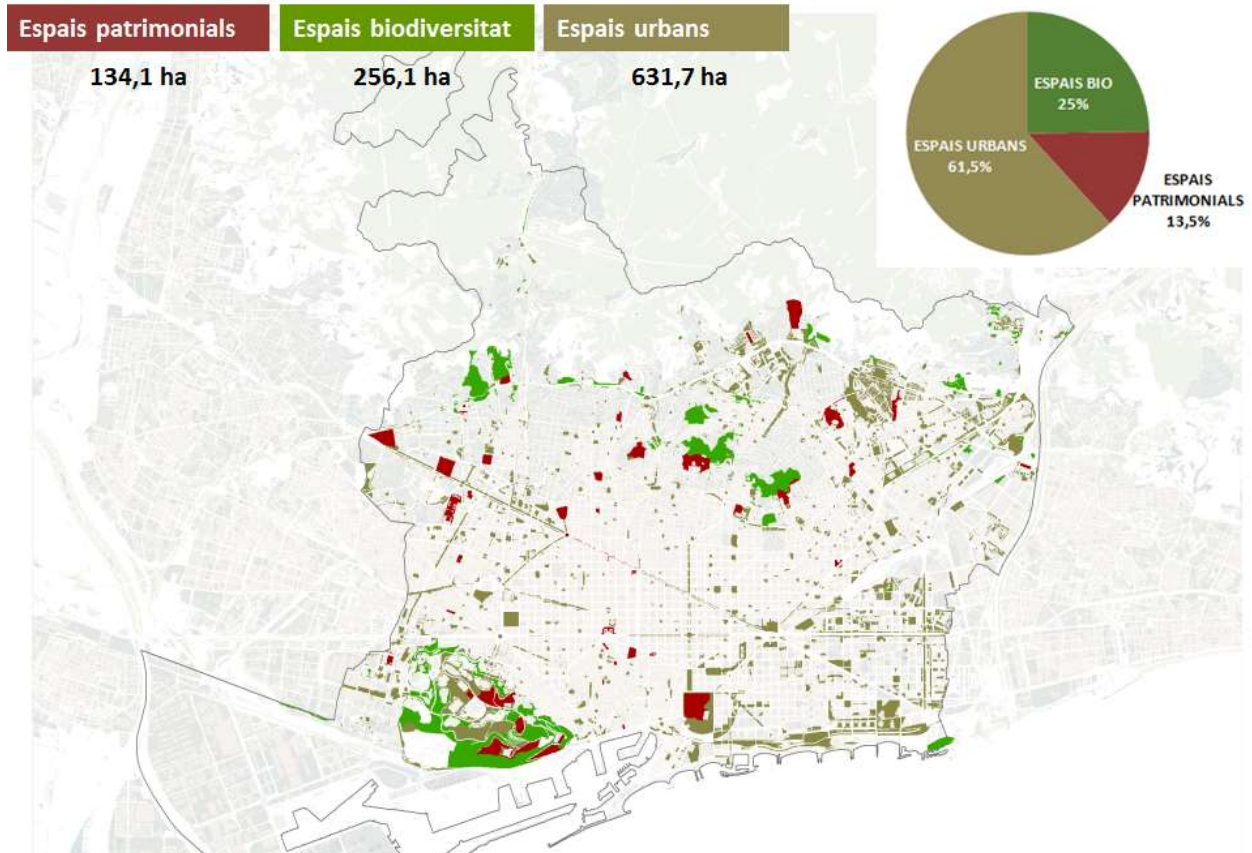
Pel que fa a les espècies:

- ✓ Plantació d'espècies vegetals autòctones per una millor adaptació i que afavoreixin la fauna local.
- ✓ Diversificació de la flora: arbres, arbustos, herbes, etc.
- ✓ Minimitzar segues perquè la gespa pugui esdevenir prat natural o herbassar.
- ✓ Deixar créixer plantes i flors espontànies, en especial als escocells dels arbres.
- ✓ Instal·lar caixes niu i altres estructures per a fauna diversa.

Per implementar les mesures de naturalització és imprescindible modificar també les categories dels espais verds de la ciutat, que si bé abans es basava en la tipologia de manteniment del verd en cada espai, a partir d'ara es basa en criteris de protecció, foment del verd i conservació.

Les tipologies d'espais segons la gestió ecològica són:

- ✓ Espais patrimonials, conservació del verd tenint en compte també les característiques patrimonials de l'espai de tipus històric, temàtic o emblemàtic. Poden tenir una col·lecció vegetal remarcable i sovint amb presència d'arbres grans i vells.
- ✓ Espais bio, zones d'especial interès per a la biodiversitat, que busca preservar les característiques naturals de la vegetació. L'espai de superfície naturalitzada en aquest cas és del més del 60% i poden incloure refugis de biodiversitat.
- ✓ Espais verds urbans, zones amb un ús intens per l'elevada afluència de persones.

Guanyar espais verds de biodiversitat significa guanyar un verd de més qualitat a la ciutat i per tant augmentar els beneficis que suposa. Actualment Barcelona ja té 256 hectàrees de verd bio, un 25% i l'objectiu per als propers 3 anys és arribar a 385 hectàrees, és a dir, passar del 25% de verd bio al 38%.

Principals espais verds bio

Les zones d'interès natural

Es tracta d'espais amb vegetació pròpia de la regió mediterrània, amb gran diversitat de flora i fauna. Actualment Barcelona té unes 120 hectàrees d'aquest tipus d'espai on s'hi fa una mínima intervenció per afavorir la biodiversitat de l'espai.

Les herbàcies en espais verds

Per a la transformació de la gespa tradicional dels parcs en prats urbans, en herbassar o prat de flor, cal reduir la freqüència de sega. En aquest sentit, la voluntat és que els prats i herbassars guanyin metres quadrats de superfície disminuint-ne de gespa tradicional.

Actualment el 21% de les superfícies herbàcies ja són prats o herbassars. El pla de naturalització permetrà convertir gesses convencionals en tots els espais bio i en alguns espais verds viaris i espais verds urbans.

Els escocells naturalitzats

La gestió dels escocells és actualment naturalitzada (200.000 escocells a la ciutat), no es tracten amb herbicides i es busca la biodiversitat de la flora espontània. Actualment Barcelona té uns 1.300 escocells sembrats amb “flora amiga” i el pla de naturalització preveu ampliar-los fins als 2.300 en tres anys. La “flora amiga” són espècies herbàcies hostes de fauna beneficiosa que ajuda a controlar les plagues que hi ha a l’arbre.

Parcs i espais verds viaris amb possibilitat de naturalitzar

Per avançar en la naturalització d'espais verds de la ciutat, s'ha fet un reconeixement dels espais verds existents on hi ha la possibilitat d'implementar aquesta naturalització. Gràcies a aquesta tasca de reconeixement, Barcelona incrementarà els espais bio amb 17 nous espais verds, que representen 783.300 metres quadrats.

A més també es naturalitzaran 60 espais verds viaris, que són aquells situats a la via pública però que tenen un ús poc intensiu i suposaran 49.000 metres quadrats més de verd bio.

Refugis de biodiversitat

És una eina de nova creació per reconèixer i vetllar pels valors de la flora i la fauna en parcs i jardins. Ara mateix ja hi ha cinc refugis de biodiversitat al Parc de Joan Miró, als Jardins de Valent Petit, a la Fàbrica de Ca l'Alíer, a la plaça de les Glòries i als Jardins dels Doctor Pla i Armengol. Seran nous refugis ara també quatre espais més, els llacs del Parc de la Ciutadella, el llac del Parc de Diagonal mar, la plaça de la Sagrada Família, el llac de la plaça Gaudí.

Ens aquests espais s'apliquen mesures específiques de protecció de la flora com a hàbitat indispensable per a la fauna que hi viu, bé siguin llacs, basses o altres espais naturals.

Projecte d'aus protegides en edificis

A Barcelona hi crien una gran varietat d'ocells, molts dels quals estan legalment protegits. Aquests animals són un patrimoni natural molt importat per a la ciutat i són molt útils perquè són grans consumidors d'insectes.

Moltes espècies d'ocells, com els falciots, els ballesters i les orenetes entre altres, han trobat en els edificis de la ciutat un hàbitat per fer-hi niu.

En compliment amb la legislació vigent, a Barcelona no es permet cap intervenció en edificis que pugui afectar ni destruir cap lloc de nidificació o refugi. A més, l'Ajuntament de Barcelona ha elaborat la guia "Arquitectura i fauna urbana" amb solucions arquitectòniques en rehabilitacions i obra nova per integrar espais de nidificació i refugi per a aquestes aus. També ha llistat un miler d'edificis amb presència de nius d'espècies protegides.